

Konya Sanayi Odası (KSO) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) işbirliğinde gerçekleştirilen **Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi Anketi**, Türkiye'nin, yerel düzeyde imalat sanayideki eğilimleri ölçen ilk gösterge oldu. Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi ile Konya'da imalat sanayide faaliyet gösteren firmaların nabızı tutulacak ve imalat sanayideki gelişmeler izlenecek. Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi ile Konya'daki imalat sanayinin Türkiye geneli ve Avrupa Birliği üye ülkeleri ile karşılaştırılması mümkün hale gelmiştir.

Konya'nın imalat sanayi 11 aydır gözlem altında:

Konya Sanayi Odası (KSO) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya İmalat Sanayi Anketi kapsamında Konya'nın merkez ilçeleri olan Karatay, Meram ve Selçuklu'da imalat sanayide faaliyet gösteren firmalara uygulanmaktadır. İmalat sanayinin tüm alt sektörlerinde faaliyet gösteren 300 firma ile her ay yüz yüze anketler yapılmaktadır. Bu kapsamda firmalar ile 11. dönem görüşmeler Ocak ayında yapılmıştır. İmalat Sanayi Güven Endeksi sonuçları her ayın 2. iş günü Konya Sanayi Odası internet sayfasında kamuoyuna açıklanacaktır.

İmalat sanayi güven endeksi nasıl hesaplanıyor:

İmalat Sanayi Güven Endeksi; ankette yer alan “Şu andaki toplam siparişleriniz için ne söyleyebilirsiniz?”, “Şu andaki mevcut stok düzeyiniz için ne söyleyebilirsiniz?” ve “Önümüzdeki 3 ayda üretiminizin ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?” sorularına verilen yanıtların balanslarının ortalaması alınarak hesaplanmaktadır.

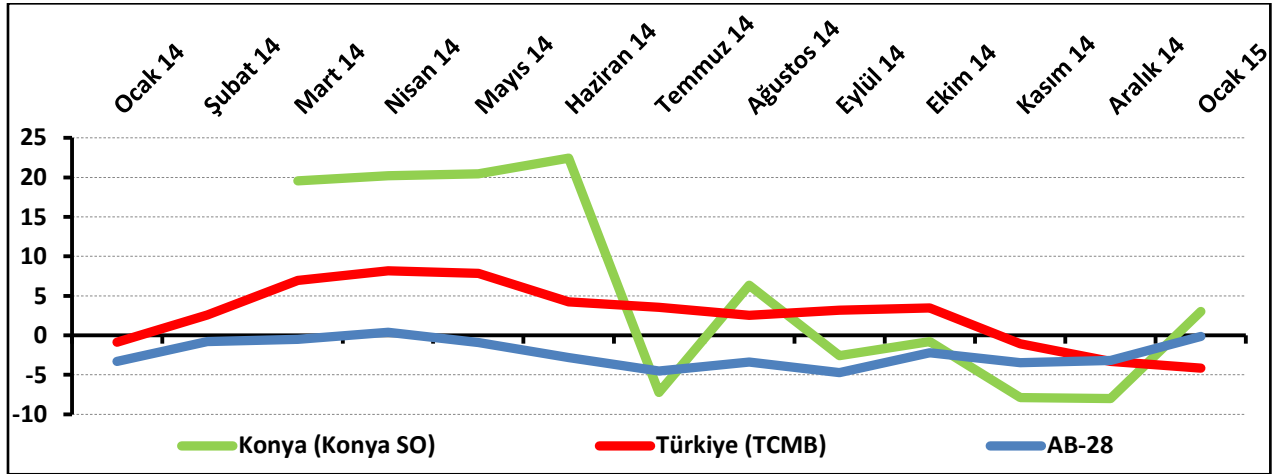
Balans değeri, sorulara olumlu cevap verenler ile olumsuz cevap verenlerin farkı alınarak hesaplanmaktadır.

Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi, 2015'e yükselerek girdi:

Aralık 2014'te -8 puan değerini alan Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi, Ocak 2015'te 11 puan yükselerek 3 puan değerini almıştır. Türkiye genelini temsil eden imalat sanayi güven endeksi Ocak 2015'te bir önceki aya göre 0,8 puan düşerek -4,1 puan değerini almıştır. Avrupa Birliği'ni temsil eden imalat sanayi güven endeksi de Ocak 2015'te bir önceki aya göre 3 puan yükselerek -0,1 puan değerini almıştır.

İmalat Sanayi Güven Endeksi, geçen aya göre Konya'da ve AB-28'de yükselirken, Türkiye genelinde düşmüştür. Konya imalat sanayi, Ocak 2015'te Türkiye genelinden ve AB-28'den daha iyi performans göstermiştir.

Şekil-1. İmalat Sanayi Güven Endeksi karşılaştırılması* (Ocak 2014 – Ocak 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

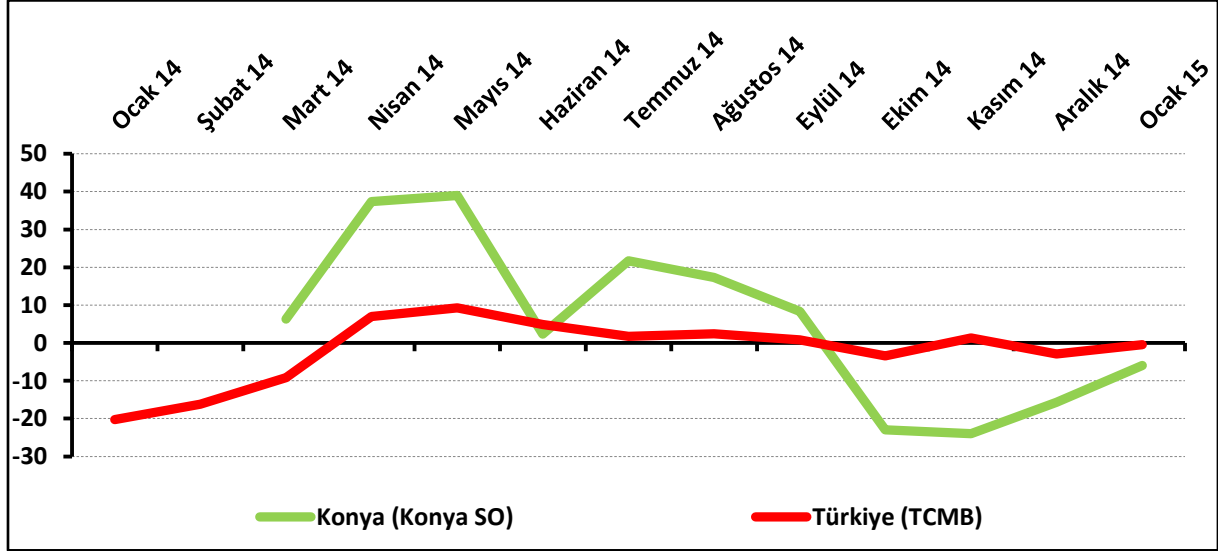
Tablo-1. Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi*

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2014	---	---	19,6	20,2	20,4	22,4	-7,2	6,3	-2,6	-0,8	-7,9	-8,0
2015	3,0											

Konya imalat sanayideki genel gidişat yükselmeye devam ediyor:

Konya imalat sanayinin yüzde 32'si, bir ay öncesine göre imalat sanayideki genel gidişatın daha iyi olduğunu düşünmektedir. Daha kötü olduğunu düşünenlerin oranı yüzde 38 olurken, aynı olduğunu düşünenlerin oranı yüzde 30 düzeyindedir. İmalat sanayideki genel gidişata bakılınca Konya'nın son 1 ayda Türkiye geneline göre daha kötü durumda olduğu görülmüştür. 4 aylık düşüşün ardından Aralık 2014'te yükselen Konya imalat sanayideki genel gidişat, Ocak 2015'te de yükseldi.

Şekil-2. Geçtiğimiz aya göre imalat sanayide genel gidişat* (%arttı – %azaldı) (Ocak 2014 – Ocak 2015)

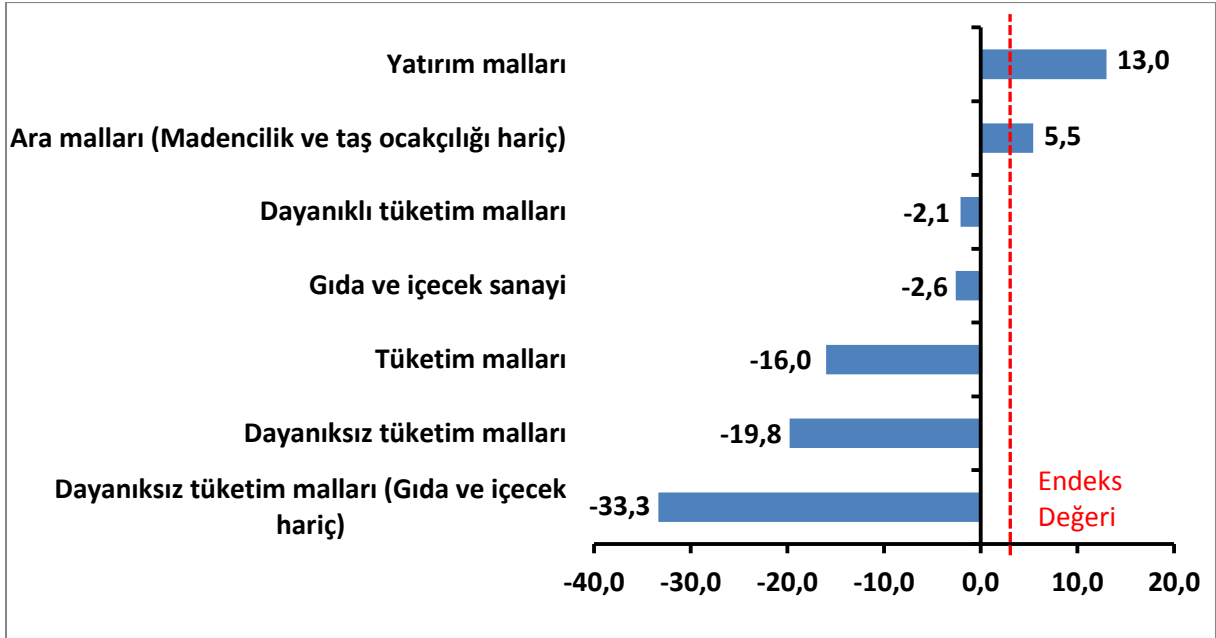

Konya'da faaliyet gösteren sanayicilerin yüzde 2'si önümüzdeki 0,7 ayda kısa vadeli Türk Lirası kredi faiz oranının artmasını, yüzde 85,7'si ise düşmesini bekliyor.

Ocak ayının lideri yatırım malları sektörü oldu:

Ocak 2015'te Konya'da imalat sanayiye alt sektörler itibariyle bakıldığında iki sektör hariç diğer sektörlerin negatif değerler aldığı görülmektedir. "Yatırım malları" ve "madencilik ve taş ocakçılığı hariç ara malları" sektörleri Ocak ayında pozitif değer alan iki sektör oldu. Ocak ayında en yüksek değeri "yatırım malları" sektörü aldı. "Dayanıklı tüketim malları", "gıda ve içecek sanayi", "tüketim malları", "dayanıksız tüketim malları" ve "gıda ve içecek hariç dayanıksız tüketim malları" sektörleri imalat sanayi güven endeksinden daha düşük ve negatif değer almıştır. Alt sektör arasında en düşük değer alan sektör "gıda ve içecek hariç dayanıksız tüketim malları" sektörü olmuştur.

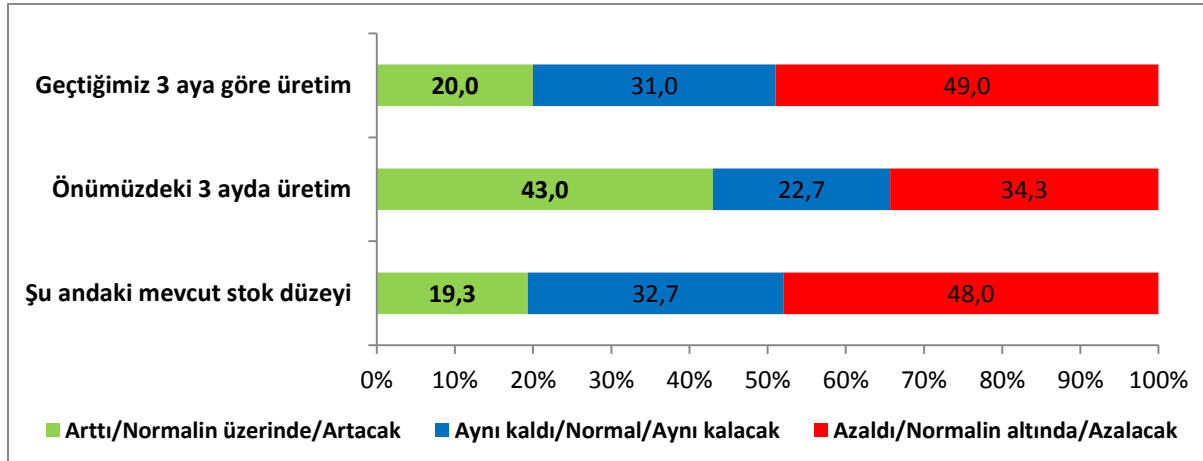
Şekil-3. Alt Sektör Bazında İmalat Sanayi Güven Endeksi (Ocak 2015)

Konya imalat sanayide geçtiğimiz 3 aya göre üretim son 5 aydır düşüyor:

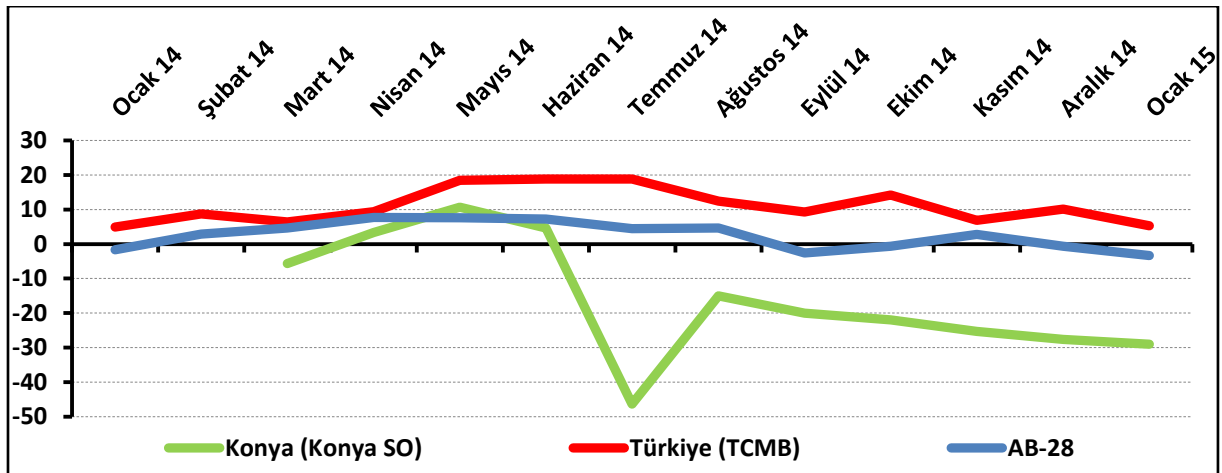
Ocak 2015'te Konya'da imalat sanayide faaliyet gösterenlerin yüzde 20'si geçtiğimiz 3 aya göre üretimin arttığını ifade ederken, yüzde 43'ü önümüzdeki 3 ayda üretimlerinin artacağını belirtmiştir. Konya'da imalat sanayide faaliyet gösterenlerin yüzde 32,7'si mevcut stok düzeyinin sezon için normal olduğunu ifade etmiştir.

Şekil-4. Konya'da üretim ve stok durumu (%) (Ocak 2015)

Geçtiğimiz 3 aya göre üretim Eylül 2014'ten bu yana düşmeye devam ediyor. Ocak 2015'te geçtiğimiz 3 aya göre üretim Konya'da, Türkiye'den daha düşük değer almıştır.

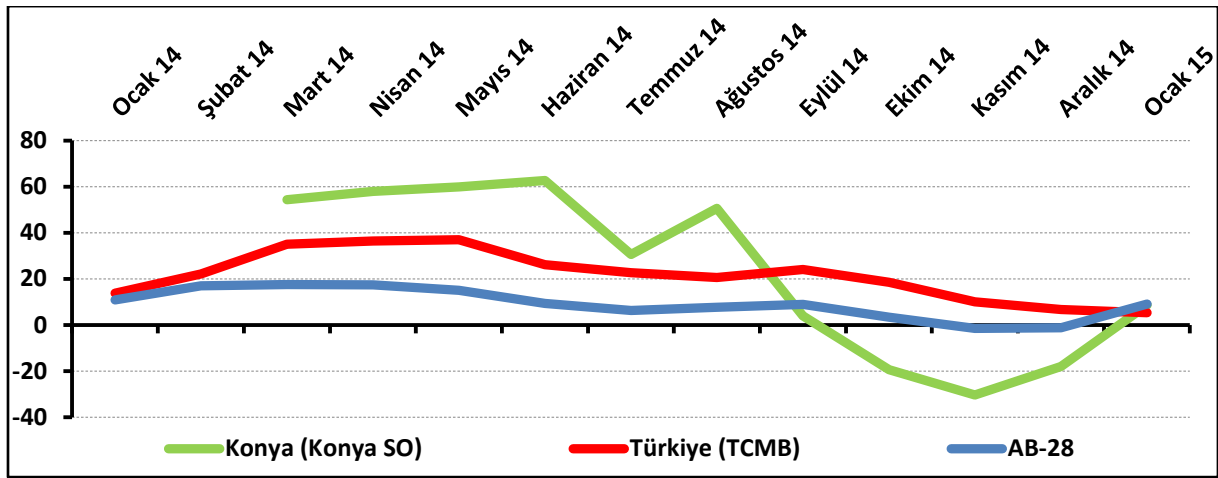
Şekil-5. Geçtiğimiz 3 aya göre üretim durumu*(%arttı – %azaldı) (Ocak 2014 – Ocak 2015)

Konya imalat sanayinin yüzde 43'ü önümüzdeki döneme ilişkin üretimden umutlu:

Eylül 2014'ten bu yana düşüşünü sürdüren önümüzdeki 3 aydaki üretim beklentisi, Aralık 2014'ün ardından Ocak 2015'te de yükseldi. Konya'da önümüzdeki 3 aydaki üretim beklentisi Türkiye'den daha yüksek bir değer almıştır. Konya imalat sanayide faaliyet gösterenlerin yüzde 43'ü önümüzde 3 ayda üretimlerinin artacağını beklemektedir.

Şekil-6. Önümüzdeki 3 aya göre üretim beklentisi* (%artacak – %azalacak) (Ocak 2014 – Ocak 2015)

Ocak'ta Konya'da kapasite kullanım oranları düştü:

Aralık 2014'te Konya'da kapasite kullanım oranı yüzde 53,8 iken, Ocak 2015'te bir önceki aya göre 2,3 puan düşerek yüzde 53,8 olmuştur. Kapasite kullanım oranı Türkiye'de ise geçen aya göre 0,9 puan düşerek yüzde 73,7 olmuştur.

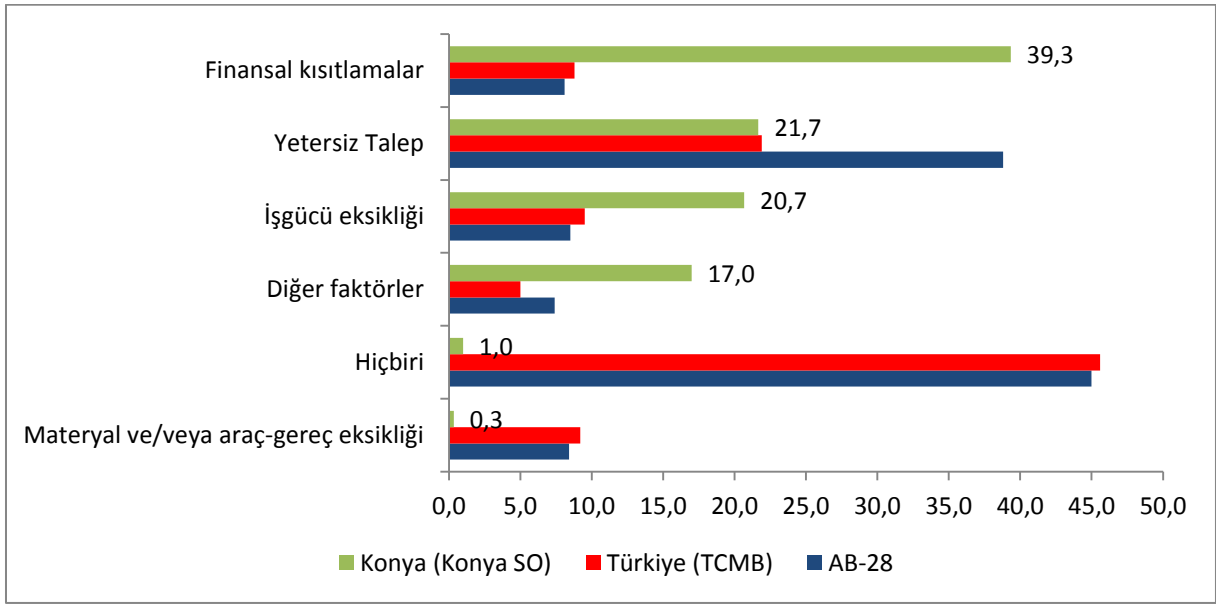
Mevcut siparişler ve taleplerdeki önümüzdeki aylarda beklenen değişiklikler göz önüne alındığında, imalat sanayide faaliyet gösteren firmaların yüzde 59'u üretim kapasitesinin fazlasıyla yeterli olduğunu, yüzde 34,3'ü yeterli olduğunu, yüzde 6,7'si yetersiz olduğunu ifade etmiştir.

Konya imalat sanayide faaliyet gösteren firmalar, mevcut siparişlerine göre ortalama 3,3 aylık üretimlerinin garanti olduğunu söylemektedirler.

Konya imalat sanayide üretimi en çok finansal kısıtlar kısıtlıyor:

Konya imalat sanayide faaliyet gösteren firmaların üretimini en fazla finansal kısıtlar kısıtlamaktadır. Firmaların yüzde 39,3'ü üretimlerini finansal kısıtların, yüzde 21,7'si yetersiz talebin, yüzde 20,7'si işgücü eksikliğinin, yüzde 17'si diğer faktörlerin üretimlerini kısıtladığını ifade etmiştir. Üretimlerini kısıtlayan herhangi bir neden olmadığını ifade edenlerin oranı ise yüzde 1'dir.

Şekil-7. Mevcut üretimi kısıtlayan faktörler* (Ocak 2015)

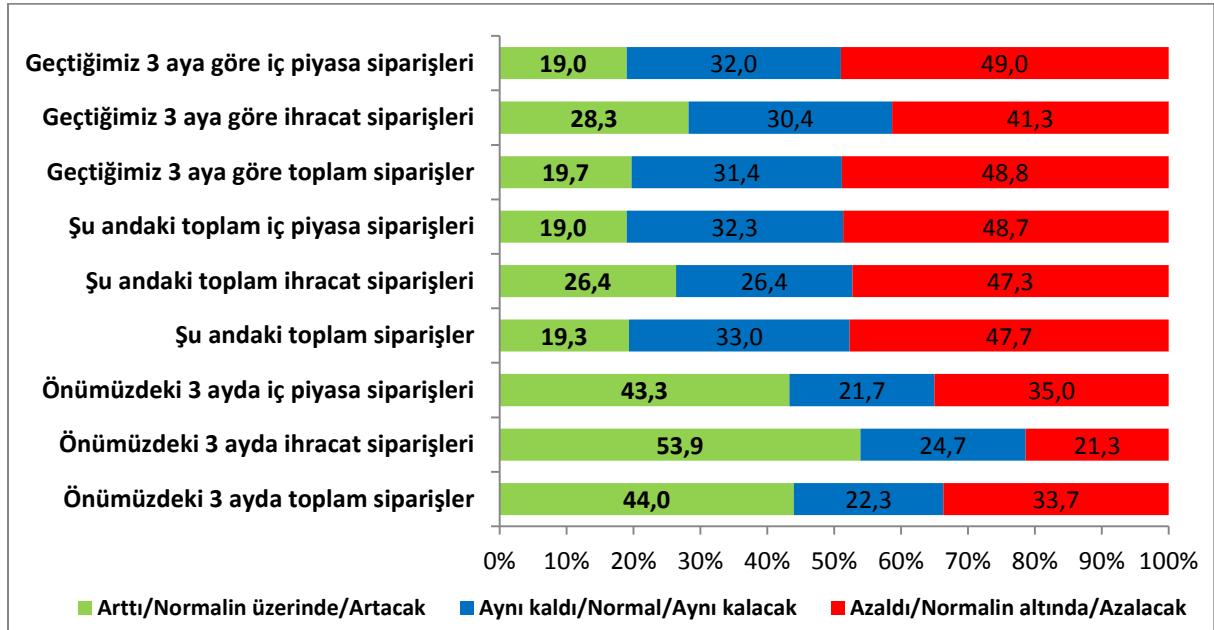
Konya imalat sanayinin yüzde 44'ü önümüzdeki dönemde siparişlerin artmasını bekliyor:

Ocak 2015'te Konya'da imalat sanayide faaliyet gösterenlerin yüzde 19,7'si geçtiğimiz 3 aya göre toplam siparişlerin arttığını ifade ederken, yüzde 44'ü önümüzdeki 3 ayda toplam siparişlerin artacağını belirtmiştir.

Önceki aylarda da olduğu gibi Konyalı üreticilerin gelecek dönem siparişlerden umudunun geçtiğimiz dönemdeki sipariş artışlarından daha fazla olduğu görülmektedir.

Siparişlere iç piyasa ve ihracat detayında bakıldığında hem geçmiş dönemde hem şuan hem de önümüzdeki dönemdeki ihracat sipariş durumu ve beklentisinin iç piyasa siparişlerinden daha fazla olduğu görülmektedir.

Şekil-8. Konya'da sipariş durumu (%) (Ocak 2015)

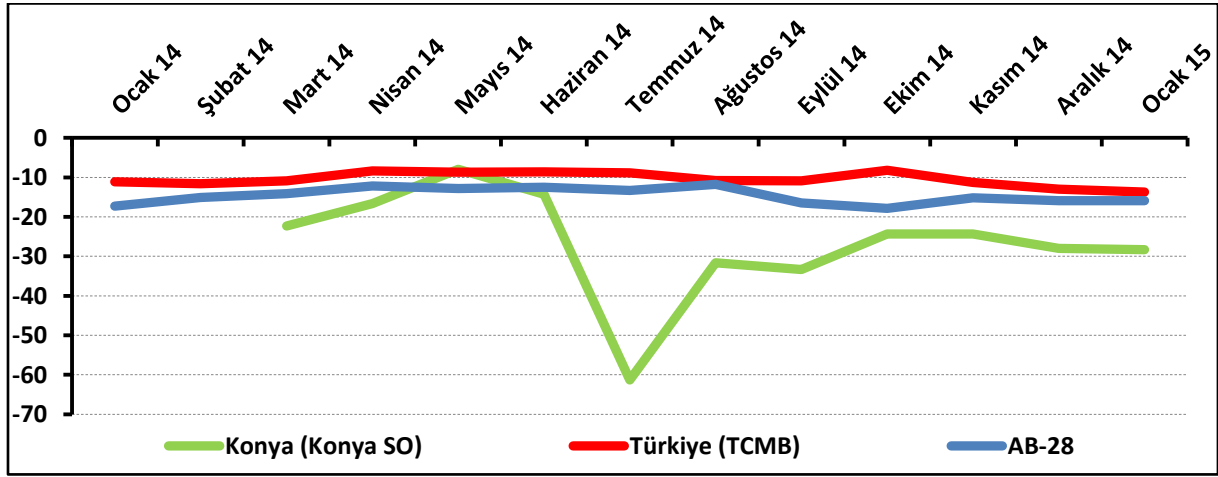

Konya imalat sanayideki firmaların yüzde 36,3'ü geçtiğimiz 3 aya göre iç piyasada rekabetçi durumlarının arttığını, yüzde 45,3'ü aynı kaldığını ve yüzde 18,3'ü ise rekabetçi durumlarının azaldığını düşünmektedirler.

Konya’da mevcut sipariş miktarı geçen aya göre kısmen düştü:

Konya imalat sanayide şu andaki toplam sipariş miktarı geçen aya göre kısmen düşmüştür. Konya imalat sanayide faaliyet gösterenlerin yüzde 19,3’ü mevcut siparişlerin normalin üzerinde olduğunu, yüzde 33’ü normal seviyede, yüzde 47,7’si ise normalin altında olduğunu ifade etmiştir. Konya’da şu andaki toplam sipariş miktarı, Türkiye’den ve AB-28’den daha kötü bir değer almıştır.

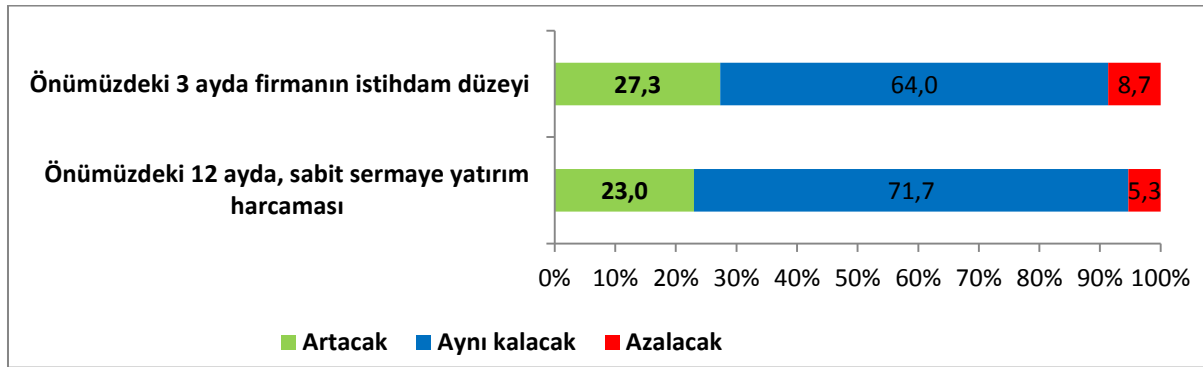
Şekil-9. Şu andaki toplam sipariş düzeyi* (%normalin üzerinde – %normalin altında) (Ocak 2014 – Ocak 2015)

Konya imalat sanayide istihdam beklentisi artmaya devam ediyor:

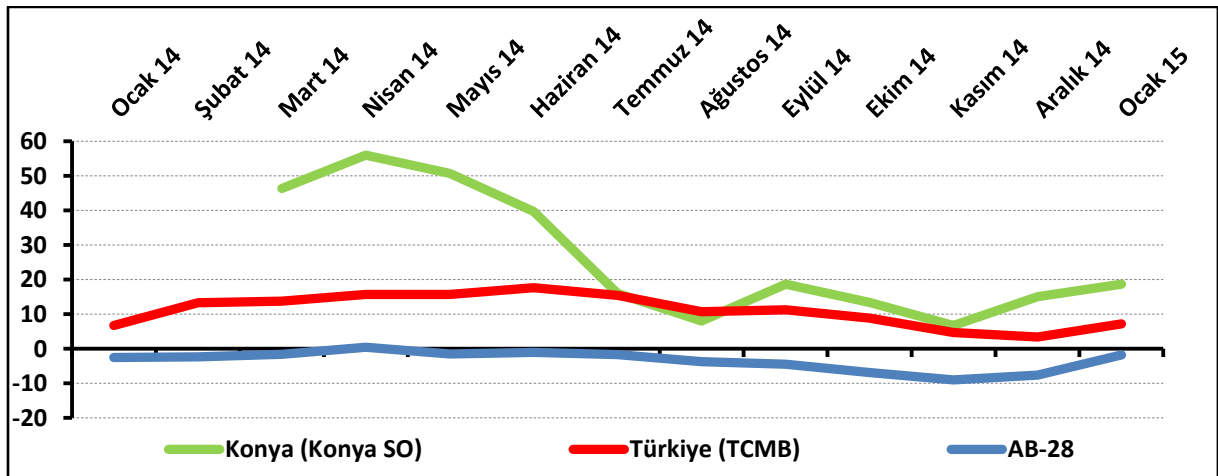
Ocak 2015'te Konya'da imalat sanayide faaliyet gösterenlerin yüzde 27,3'ü önümüzdeki 3 ayda istihdamını artıracığını ifade ederken, yüzde 23'ü önümüzdeki 3 ayda sabit sermaye yatırım harcamalarının artacağını belirtmiştir. Önümüzde 3 ayda istihdam beklentisinde geçen aya göre artış yaşanmıştır.

Şekil-10. Konya'da istihdam ve yatırım (%) (Ocak 2015)

Önümüzdeki döneme ilişkin istihdam beklentisinde Eylül 2014'ten bu yana devam eden düşüş Aralık 2014'ten sonra Ocak 2015'te de artışa dönmüştür. Ocak 2015'te Konya imalat sanayide faaliyet gösterenlerin yüzde 64'ü önümüzdeki 3 ayda istihdam düzeylerinin değişmeyeceğini düşünüyor. Önümüzdeki 3 aya ilişkin istihdam beklentisi Konya'da Türkiye genelinden ve AB-28'den daha yüksek bir değer almıştır.

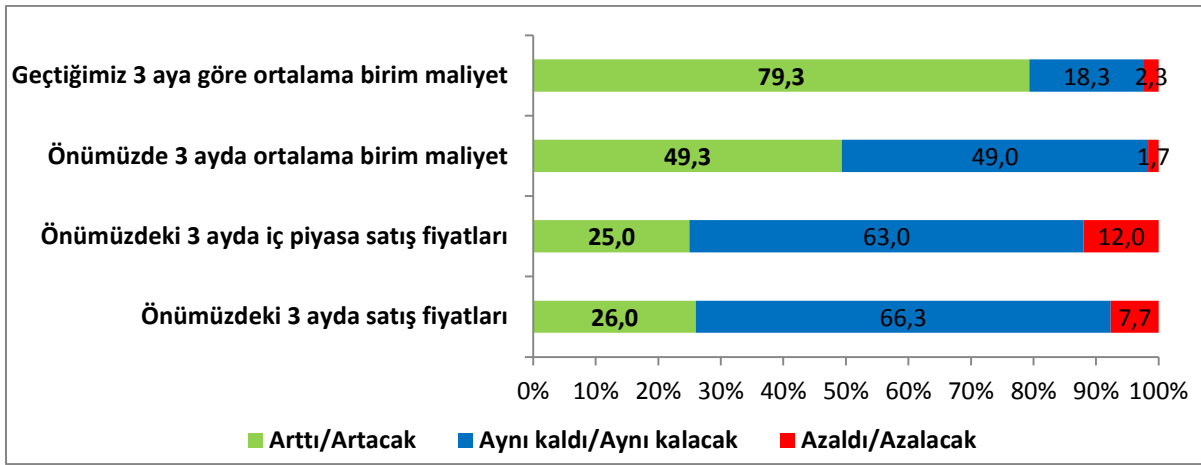
Şekil-11. Önümüzdeki 3 aydaki istihdam beklentisi* (%artacak – %azalacak) (Ocak 2014 – Ocak 2015)

Konya imalat sanayinin yüzde 79'u ortalama birim maliyetlerinin arttığını ifade ediyor:

Ocak 2015'te Konya'da imalat sanayide faaliyet gösterenlerin yüzde 79,3'ü geçtiğimiz 3 aya göre ortalama birim maliyetin arttığını ifade ederken, yüzde 49,3'ü önümüzdeki 3 ayda ortalama birim maliyetlerinin artacağını beklediğini ifade etmiştir. Konyalı üreticilerin yüzde 26'sı ise önümüzdeki 3 ayda satış fiyatlarının artacağını ifade etmiştir.

Şekil-12. Konya'da maliyet ve satış fiyatı (%) (Ocak 2015)

Konya imalat sanayinin gelecek dönem beklentileri, Türkiye genelinden daha yüksek:

Konya imalat sanayi güven endeksi sorular bazında incelendiğinde önümüzdeki döneme ilişkin tüm beklentilerde artış yaşandığı ve geçmiş döneme yönelik bazı göstergelerde ise geçen aya göre düşüş yaşandığı görülmektedir. Gelecek dönemdeki birçok göstergede Konya, Türkiye genelinden daha iyi performans sergilemiştir.

Tablo-2¹. İmalat Sanayi Güven Endeksi Göstergeleri balans değerleri (Ocak 2015)

Balans değerleri (Olumlu – Olumsuz)	Bir önceki aya göre değişim (Konya)	Konya (Endeks)	Türkiye (Endeks)	AB-28 (Endeks)
Geçtiğimiz 3 aya göre üretim	-1,3	-29,0	5,3	-3,3
Önümüzdeki 3 ayda üretim	26,7	8,7	5,3	9,1
Şu andaki mevcut stok düzeyi ²	6,7	28,7	-4,0	6,4
Geçtiğimiz 3 aya göre iç piyasa siparişleri	-1,0	-30,0	1,2	
Geçtiğimiz 3 aya göre ihracat siparişleri	1,9	-13,0	-0,5	
Geçtiğimiz 3 aya göre toplam siparişler	-2,4	-29,1	-2,0	
Şu andaki mevcut iç piyasa siparişleri	1,0	-29,7	-11,2	
Şu andaki toplam ihracat siparişleri	-6,8	-20,9	-14,4	-18,8
Şu andaki toplam siparişler	-0,3	-28,3	-13,7	-15,9
Önümüzdeki 3 ayda iç piyasa siparişleri	27,0	8,3	17,2	
Önümüzdeki 3 ayda ihracat siparişleri	24,5	32,6	18,1	9,1
Önümüzdeki 3 ayda toplam siparişler	27,3	10,3	19,5	3,0
Önümüzdeki 3 ayda firmanızın istihdam düzeyi	3,7	18,7	7,2	-1,8
Önümüzdeki 12 ayda, sabit sermaye yatırım harcamanız	3,0	17,7	6,7	
Geçtiğimiz 3 aya göre ortalama birim maliyet	0,3	77,0	26,4	
Önümüzdeki 3 ayda ortalama birim maliyet	0,0	47,7	30,5	
Önümüzdeki 3 ayda iç piyasa satış fiyatları	4,7	13,0	17,1	
Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatları	6,3	18,3	16,1	-2,6
İmalat sanayideki 1 ay öncesine göre genel gidişat	9,7	-6,0	-0,5	

¹ Tablolardaki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

AB’de imalat sanayi güven endeksi düşmeye devam ediyor:

AB-28 ülkeleri ve Türkiye’nin İmalat Sanayi Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Lüksemburg’un geçen yıla göre en fazla artış yaşanan ülke olduğu görülmüştür. Lüksemburg’u, Bulgaristan, Slovakya, İspanya ve Finlandiya takip etmiştir. Geçen yıla göre en fazla düşüş Danimarka, Litvanya ve Estonya’da yaşanmıştır. Hem AB-28 hem de Euro Bölgesi İmalat Sanayi Güven Endeksi, geçen yıla göre düşüş göstermiştir.

Tablo-3. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye’nin İmalat Sanayi Güven Endeksi karşılaştırmaları (Ocak 2014’e göre)

Ülkeler/ (Puan)	Ocak 2014’e göre İmalat Sanayi Güven Endeksi’ndeki Değişim
Lüksemburg	9,2
Bulgaristan	8,2
Slovenya	6,9
İspanya	4,9
Finlandiya	4,6
Romanya	3,4
Malta	2,6
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	2,1
Çek Cumhuriyet	2,0
Hollanda	1,9
Portekiz	1,6
İsveç	1,5
Yunanistan	1,4
Polonya	1,3
Hırvatistan	0,8
Macaristan	-0,4
İtalya	-0,5
İngiltere	-0,5
Slovakya	-1,0
AB-28	-1,1
Euro Bölgesi-19	-1,1
Avusturya	-2,2
Almanya	-2,7
Türkiye	-3,3
Fransa	-3,5
Letonya	-4,0
Belçika	-4,7
Estonya	-5,4
Litvanya	-6,3
Danimarka	-26,1